ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **A. I. A. H.,** zastoupen JUDr. Richardem Třeštíkem, advokátem se sídlem Masarykova 43, Ústí nad Labem, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 11. 2015, č. j. OAM-364/ZA-P06-K03-2015, e. č. B003204, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 4. 2016, č. j. 42 Az 10/2015 – 37,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 4. 2016, č. j. 42 Az 10/2015 – 37, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Usnesení krajského soudu

[1] Usnesením ze dne 27. 4. 2016, č. j. 42 Az 10/2015 – 37, zastavil Krajský soud v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“) dle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 33 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 9. 2015, č. j. 27742/15/5100-41451-711055, neboť se krajskému soudu nepodařilo zjistit současné místo pobytu žalobce.

[2] Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že žalobci bylo doručováno na adresu pobytu uvedenou jím v žalobě: Ž. 249/244, T., Ú. n. L. Pošta vrátila zásilku s tím, že na uvedené adrese žalobce nemá ani zvonek, ani schránku. Krajský soud se proto dotázal žalovaného na aktuální místo pobytu žalobce. Žalovaný uvedl, že žalobce odešel dne 14. 5. 2015 z Pobytového střediska Kostelec nad Orlicí a má evidovaný pobyt od 14. 5. 2015 do 29. 2. 2016 na adrese Ž. 392/321, T., Ú. n. L. Po neúspěšném doručování na

tuto adresu (žalobce dle vyjádření pošty neměl na adrese ani zvonek ani schránku) krajský soud dne 16. 3. 2016 od žalovaného opětovně zjistil, že žalobce měl do 29. 2. 2016 evidovaný pobyt na adrese Ž. 392/321, T., Ú. n. L. a jiné aktuální místo pobytu neoznámil. S ohledem na toto zjištění soud unesením ze dne 5. 4. 2016, č. j. 42 Az 10/2015 - 35, ustanovil žalobci dle § 29 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř."), za použití § 64 s. ř. s. opatrovníka. A protože se soudu všemi dostupnými prostředky nepodařilo zjistit současné místo pobytu žalobce, řízení zastavil.

II. Kasační stížnost žalobce, vyjádření žalovaného a replika žalobce

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel") v kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě uplatňuje důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Stěžovatel má napadené usnesení za nezákonné, neboť nesouhlasí s názorem krajského soudu o naplnění podmínky v § 33 písm. b) zákona o azylu.

[4] Stěžovatel namítá, že od května 2015 do dnešního dne nepřetržitě bydlí na adrese Ž. 249/244, T., v bytě, který má v nájmu paní R. K. Jeho jméno je uvedeno na zvonku i na poštovní schránce, vedle jména paní K. Na adrese Ž. 392/321, T., Ú. n. L., na niž krajský soud zasílal písemnosti, sídlí společnost, která je pronajímatelem bytu, v němž stěžovatel bydlí. Zřejmě tedy došlo k záměně těchto adres.

[5] Jako důkazy potvrzující pravdivost jeho tvrzení stěžovatel předložil prohlášení některých nájemníků bytů v domě na adrese Ž. 249, T., dále písemnosti žalovaného, jež mu byly zasílány na jím uvedenou adresu a které také přebíral, a také obálky, v nichž mu byly písemnosti doručovány, a v neposlední řadě nájemní smlouvu a evidenční list, z nichž vyplývá, že byt, v němž bydlí, je pronajatý paní K. a stěžovatel jej užívá jako člen domácnosti. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl usnesení krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti především uvedl, že stejně jako krajský soud i on dospěl k závěru, že se stěžovatel na jím uvedené adrese nezdržuje, nemá zde označen zvonek ani schránku. Stěžovatel totiž nepřevzal předvolání k seznámení se s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany ze dne 2. 9. 2015 a toto předvolání mu muselo být doručeno náhradním způsobem. Žalovaný tedy navrhl kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

[7] Žalobce ve své replice k vyjádření žalovaného navrhl nad již uvedené v kasační stížnosti, aby v případě pochybností Nejvyšší správní soud vyslechl jako svědky paní R. D., bytem Ž. 249/244, T., a M. B., bytem taktéž Ž. 249/244, T.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v

podané kasační stížnosti, přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[9] Z obsahu spisů vyplynulo, že po podání žaloby, v níž stěžovatel požádal i o ustanovení zástupce z řad advokátů, krajský soud zaslal stěžovateli formulář „Prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro ustanovení zástupce“ (dále jen „potvrzení o poměrech“) na stěžovatelem uvedenou adresu Ž. 249/244, T. Z obálky na č. l. 17 spisu krajského soudu vyplývá, že obálka s písemností byla doručována na uvedenou adresu dne 18. 12. 2015, ale protože poštovní doručovatelka nenalezla na uvedené adrese ani zvonek, ani schránku se stěžovatelovým jménem a písemnost nebylo možno vložit do schránky, byla vrácena krajskému soudu. Poštovní doručovatelka nevyplnila, zda o této skutečnosti bylo, či nebylo možné zanechat písemné oznámení v místě doručení. Z komunikace mezi vyšší soudní úřednicí a správkyní aplikace ISVKS ze dne 22. a 28. 12. 2015 (č. l. 18 krajského soudu) vyplývá, že o stěžovateli nebyl nalezen žádný záznam v „*registru obyvatel*“. Písemnost byla proto vyvěšena dne 6. 1. 2016 a doručena tak byla stěžovateli dne 16. 1. 2016. Přípisem ze dne 21. 1. 2016 požádal krajský soud žalovaného o sdělení aktuální adresy stěžovatele. Žalovaný ve své odpovědi ze dne 25. 1. 2016 uvedl, že stěžovatel od 14. 5. 2015 do 29. 2. 2016 pobývá na adrese Ž. 392/321, T., Ú. n. L. Krajský soud proto dne 3. 2. 2016 zaslal potvrzení o poměrech na uvedenou adresu. Protože poštovní doručovatelka nenalezla na této adrese ani zvonek, ani schránku a písemnost nebylo možno vložit do schránky, byla vrácena krajskému soudu. Poštovní doručovatelka opět nevyplnila, zda o této skutečnosti bylo, či nebylo možné zanechat písemné oznámení v místě doručení. Totožná situace se opakovala při doručování usnesení o zamítnutí návrhu stěžovatele na ustanovení zástupce z řad advokátů dne 3. 3. 2016. Krajský soud vyzval žalovaného ke sdělení aktuálního místa pobytu stěžovatele přípisem ze dne 15. 3. 2016. Žalovaný sdělil přípisem ze dne 16. 3. 2016, že mu není známo aktuální místo pobytu stěžovatele, ale je mu známa pouze již uvedená adresa Ž. 392/321, T., Ú. n. L., na níž měl stěžovatel pobývat od 14. 5. 2015 do 29. 2. 2016. Krajský soud ustanovil stěžovateli opatrovníka, usnesením ze dne 5. 4. 2016 č. j. 42 Az 10/2015 – 35. Tomuto opatrovníkovi také doručil dne 28. 4. 2016 napadené usnesení o zastavení řízení stěžovatele.

[10] Podle § 33 písm. b) zákona o azylu *[s]oud řízení zastaví, jestliže nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany (žalobce).*

[11] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že v projednávané věci je přezkoumáváno usnesení o zastavení řízení z důvodu nemožnosti zjištění místa pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany podle § 33 písm. b) zákona o azylu. Napadené usnesení může být proto přezkoumáváno právě a pouze z hlediska možnosti, či nemožnosti zjištění místa pobytu stěžovatele krajským soudem.

[12] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu k zastavení řízení podle § 33 písm. b) zákona o azylu vyplývá, že *„vychází-li soud ve svém rozhodnutí mj. ze skutečnosti, že je účastník řízení neznámého pobytu, musí být ověření této skutečnosti přiměřeně aktuální*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 8. 2009, č. j. 8 Azs 21/2009 – 91). Nejvyšší správní soud též uvádí, že *„[n]emožnost zjistit místo pobytu žadatele o udělení azylu (§ 33 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) je dána jen tam, kde (...) soud vyvíjel požadované úsilí ke zjištění místa pobytu žadatele a přes toto úsilí a případně další pátrání v příslušných evidencích*

pobyt žadatele nebyl zjištěn a zůstal zcela neznámý. Pokud i přes toto úsilí zůstane pobyt stěžovatele nezjištěn a zcela neznámý, lze řízení ve smyslu výše citovaného ustanovení zastavit“ (rozsudek ze dne 26. 5. 2005, č. j. 7 Azs 271/2004 – 58, publ. pod č. 707/2005 Sb. NSS).

[13] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že výše uvedené požadavky jsou na krajský soud v souvislosti s § 33 písm. b) zákona o azylu kladeny, neboť v případě zastavení řízení krajský soud neprojednává žalobu žalobce věcně, jde tedy o urychlené procesní skončení věci „na úkor“ jejího meritorního projednání. Aby však bylo zachováno právo žalobce na přístup k soudu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod), musí krajský soud vynaložit patřičné úsilí směřující ke zjištění místa pobytu žalobce, aby bylo zřejmé, že je zjistit nelze.

[14] V projednávaném případě nelze krajskému soudu vytknout, že by nevyvíjel žádné úsilí ke zjištění adresy aktuálního místa pobytu stěžovatele, a to především s ohledem na jeho dotazy směřované na žalovaného ze dne 21. 1. 2016 a dne 15. 3. 2016 a také snahu zjistit tuto adresu z „*registru obyvatel*“. Nicméně Nejvyšší správní soud nemohl odhlédnout od pochybení vzniklých během tohoto zjišťování.

[15] Dle spisu krajského soudu vznikly pochybnosti krajského soudu o místě pobytu stěžovatele při doručování již první písemnosti (potvrzení o poměrech) dne 18. 12. 2015. Poštovní doručovatelka uvedla, že stěžovatel na příslušné adrese nemá ani zvonek, ani schránku. Proto krajský soud zjišťoval adresu místa pobytu stěžovatele v „*registru obyvatel*“, přičemž žádný záznam o stěžovateli v tomto registru nenalezl. Nejvyšší správní soud však takový postup nepovažuje za dostačující. Informace o žadatelích o udělení mezinárodní ochrany (tedy i o jejich místě pobytu) se totiž zpravidla získávají z evidence žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, kterou na základě § 71 odst. 1 písm. a) zákona o azylu vede žalovaný. Výpis z této evidence si však krajský soud nevyžádal, čímž dle názoru Nejvyššího správního soudu nepostupoval správně.

[16] Krajský soud se snažil dále zjistit místo pobytu stěžovatele dvěma dotazy (dne 21. 1. 2016 a dne 15. 3. 2016) přímo na žalovaného. Ten však uvedl v obou případech adresu odlišnou, než kterou měl stěžovatel uvedenou v jím předložené nájemní smlouvě dne 14. 5. 2015 (č. l. 32 spisu žalovaného) a kterou má uvedenu stěžovatel v evidenční kartě žadatele o mezinárodní ochranu, což zjistil Nejvyšší správní soud dotazem na evidenci o žadatelích o udělení mezinárodní ochrany (č. l. 57 spisu Nejvyššího správního soudu); v obou případech je jako adresa místa pobytu stěžovatele uvedena Ž. 249/244, T. Žalovaný tak nesprávně označil jako adresu stěžovatele Ž. 392/321, T., Ú. n. L., což je adresa sídla pronajímatele bytu, v němž stěžovatel pobývá (ve smlouvě je právě tato adresa, na rozdíl od adresy bytu, zvýrazněna tučně, tedy může dojít k jejich záměně), přičemž toto pochybení žalovaného nemůže jít k tíži stěžovatele, neboť by tak došlo k vážnému zásahu do práva stěžovatele na přístup soudní ochraně (čl. 36 odst. 1 Listiny).

[17] S ohledem na výše uvedené se tak Nejvyšší správní soud neztotožnil s názorem krajského soudu, že místo pobytu stěžovatele nebylo možné zjistit, a že tedy byly naplněny podmínky § 33 písm. b) zákona o azylu k zastavení řízení o žalobě.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatele je důvodná. V souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

[19] V novém řízení rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 20. července 2016

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu